

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVII. — Wydana i rozesłana dnia 5. października 1893.

(Zawiera Nr. 148.)

148.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 30. września 1893,

podające do wiadomości zasady, według których postępować należy pod względem nadzoru nad obrotem statków na rzekach spławnych dla zapobieżenia roznoszeniu cholery.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Celem zapobieżenia przynoszeniu i roznoszeniu cholery przez żeglugę na rzekach i flisactwo, podaje się niżej zasady przez Najwyższą Radę zdrowia zaproponowane, które służyć mają za prawo postępowania:

Przepisy obowiązujące w obrocie kolejowym co do przestrzegania środków policyjno-zdrowotnych zapobiegających przyniesieniu i roznoszeniu cholery, mianowicie tak pod względem przewozu osób niemi wożonych, rzeczy podróжных i rzeczy przemieszczanych się osób naprzód lub później wysłanych i co do przedmiotów, które ze względów policyjno-zdrowotnych podlegają pewnym ograniczeniom obrotu, stosowane być mają odpowiednio do obrotu żeglarskiego i flisackiego na rzekach spławnych.

Środki szczególne.

§. 2.

W szczególności szyper a względnie właściciel statku obowiązany jest przestrzegać największej czystości i porządku na statku, ustawicznie i troskliwie obserwować stan zdrowia osób znajdujących się na nim, z szczególnym względem na zaskarżenie podobne do cholery, objawiające się częstymi wypróżnieniami i wonitami, mieć pieczę o zdrowe pomieszczenie i żywienie osób znajdujących się na statku, o dostarczanie im zawsze dobrej wody do picia, której w żadnym razie nie wolno brać z rzeki, mieć zawsze w pogotowiu środki potrzebne do udzielenia pierwszej pomocy w razie, gdyby ktoś na statku zasłabł w sposób wzniesający podejrzenie cholery i na wszystkich statkach do przewozu osób przeznaczonych, lokal odosobniony, posiadać zapas środków odwiezających, urzędownie do używania przyjętych, mianowicie zaś wapna palonego niegaszonego lub świeżego mleka wapiennego, jakoteż przyborów potrzebnych do ich stosowania, między innymi, na statkach, także zapas papieru odczynnikowego czerwonego.

Mieć należy staranie, żeby treść żołądkowa i jelitowa osób, u których te narządy dotknięte są chorobą, nie dostawała się do wody, lecz do naczynia nieprzepuszczającego, zawierającego dostateczną do zupełnego pokrycia wydzielin ilość mleka wapiennego lub innego płynu odwiezającego za skuteczny uznanego.

Każdy statek wiozący podejrzanych o cholere, chorych lub zmarłych na cholere, winien wywiesić banderę żółtą, która wisieć ma aż do chwili skończenia odwietrzenia i odzyskania wolności ruchu.

W razie zachorowania jakiejś osoby wśród objawów wzniciających podejrzenie cholery, trzeba niezwłocznie osobę tę razem z osobą zdatną do obsługi i środkami do pielęgnowania potrzebnymi od wszystkich innych osób na statku będących odosobnić w taki sposób, żeby choroba nie mogła być przeniesiona. Do tego pielęgnowania można na statkach trudniących się przewozem pasażerów używać także zdatnych do tego ludzi ze służby załogowej.

Podczas tej pielęgnacyi chorego wykonywać należy jak najściślej przepisy, tyjące się odwietrzenia.

Stacye do lądowania.

§. 3.

Na każdej stacyi do lądowania ustanowiona być ma przez odnośną Władzę administracyjną osoba obowiązana odbierać uwiadomienia przez szypra statku czynić się mające o przypadkach zachorowania lub śmierci, podejrzenie cholery wzniciających i przesyłać je niezwłocznie za pośrednictwem Władzy miejscowej do Władzy administracyjnej i do najbliższej stacyi wysadzania chorych.

Przystanki, w których można zaopatrzyć się w dobrą wodę do picia, należy oznaczyć tablicą z odpowiednim napisem i postarać się, żeby w takich przystankach wody do picia i użytkowej można było jak najłatwiej dostawać.

Pomiędzy stacyami do lądowania rozróżniać należy: 1. zwyczajne stacye do lądowania; 2. stacye do wysadzania chorych i 3. stacye do rewizyi statków.

W przystaniach zwyczajnych wolno wysadzać osoby tylko z takich statków, na których niema ani chorych na cholere, ani o nią podejrzanych ani też zmarłych na cholere, za co szyper statku jest odpowiedzialny.

Jeżeli osoby te przybywają z okolic dotkniętych cholera, zapisać należy przed wysadzeniem ich na ląd ich nazwiska, zatrudnienie i pochodzenie z przydaniem celu podróży i przez służbę przystani odesłać je do zarządu gminnego miejsca przystani w celu wydania dalszego zarządzenia pod względem policyjno-zdrowotnego obserwowania tychże osób przez 5 dni.

Przystanie, w których środki potrzebne do nadzorowania obrotu w czasie cholery nie mogłyby ściśle być wykonane, mają być według okoliczności dopóki cholera trwa, na polecenie Władzy administracyjnej krajowej zamknięte.

Stacye do wysadzania chorych.

§. 4.

Stacye do lądowania, leżące w gminie, w której chorzy na cholere mogą być oddawani do odpowiedniego odosobnionego pielęgnowania i leczenia, oznaczyć należy jako stacye do wysadzania chorych.

Tylko w takich stacyach wolno wysadzać osoby chore na cholere i z przyczyny rodzaju choroby o cholere podejrzane.

Zarząd odnośnej gminy, który przed przybyciem statku przez poprzedzającą stacyą o przybyciu chorego na cholere lub o cholere podejrzanego powinien być uwiadomiony (§. 3, ustęp 1), poczynić ma wszelkie kroki do przeniesienia go i objęcia w odosobnioną pielęgnacyą pod kierunkiem biegłego (lekarza).

Przeniesienie to wykonane być ma z wszelką ostrożnością zapewniającą zapobieżenie rozniesienia choroby.

Jeżeli chory z szczególnej ważnej przyczyny żąda, żeby go wysadzono na ląd dopiero w następnej stacyi, wziąć należy na statek, na koszt chorego, lekarza, o ile to być może już wprzód najkrótszą drogą zamówionego, którego zadaniem będzie niesienie pomocy lekarskiej i czuwanie nad zdrowiem osób znajdujących się na statku.

Zwłoki osób, które chorowały na cholere, wysadzić należy z interwencyą lekarską podobnież w najbliższej stacyi do wysadzania chorych.

Po wysadzeniu na ląd chorych na cholere i podejrzanych o cholere, jakoteż zmarłych na cholere wywiesić należy na statku żółtą banderę i udać się z nim do najbliższej stacyi rewizyjnej, którą naprzód uwiadomić należy i gdzie odbędzie się dalsza rewizya i odwietrzenie.

Stacye do rewizyi statków.

§. 5.

Te stacye do wysadzania chorych, w których stosunki miejscowe dozwalaają zatrzymywania statków w celu wykonania ściślej rewizyi policyjno-zdrowotnej statków, osób, rzeczy podróźnych i towarów, jakoteż, według okoliczności, w celu gruntownego odwietrzenia statków lub tratów, urządźć należy jako stacye do rewizyi statków.

Pierwszą z tych stacyj urządźć należy w krajach leżących na granicy obszaru, w którym rozporządzenie niniejsze obowiązuje, o ile takowa przecina bieg rzeki wspólnej, zawsze ile możności bezpośrednio przy tej granicy, następne zaś stacye w takich odstępach, żeby statki także płynąc w górę, od dolnej stacyi rewizyjnej do najbliższej górnej jeszcze tego samego dnia dostać się mogły.

W każdej takiej stacyi oprócz osobnego miejsc a do lądowania dla statków dotkniętych zarazą i podejrzanych powinny znajdować się lokale odosobnione do oddzielnego pomieszczenia chorych na cholere i podejrzanych, przybory do przenoszenia chorych, przyrząd do odwietrzenia parą, jakoteż zapasy dostateczne przepisanych środków odwietrzających, mianowicie wapna palonego (niegaszonego) i mleka wapiennego, papieru odczynnikowego czerwonego, tudzież worków do przenoszenia odzieży i bielizny do odwietrzania, powinni być wyćwiczeni pomocnicy do odwietrzania i do obsługi chorych.

Dla każdej takiej stacyi do rewizyi statków ustanowić należy do kierowania służbą i wykonywania władzy policyjnej urzędnika administracyjnego lub policyjnego na przełożonego i lekarzy rewizyjnych z pomocnikami, gdyby w szczególnym przypadku byli potrzebni. Postarać się należy, żeby osoby te miały do rozrządzania odpowiedni statek służbowy.

Stacyą do rewizyi statków oznaczyć należy tablicą z napisem z daleka widzialnym „Stacya do rewizyi statków“ tudzież białą banderą obok chorągwi czarno-żółtej, osoby zaś powyżej wzmiankowane winny nosić białą przepaskę na lewem ramieniu.

Postępowanie przy rewizyi statków rzecznych.

§. 6.

Każdy statek winien zatrzymać się w stacyi do rewizyi statków. Szyper ma czekać na rewizyą i wszystko do niej potrzebne trzymać w pogotowiu. Komisji rewizyjnej obowiązany jest dać zgodne z prawdą wyjaśnienie.

Przełożony stacyi rewizyjnej a względnie osoba przez niego wydelegowana i lekarz rewidujący udają się w charakterze komisji rewizyjnej na każdy statek, gdzie pierwszy, przy pomocy dokumentów dla statków i tratów przepisanych, które winny być okazane, ma statek zrewidować, t. j. obejrzeć jego lokale, celem wykrycia stosunków zakazanych. Lekarz zbadać ma stan zdrowia osób znajdujących się na statku, stan rzeczy podróжных, towarów, magazynów, jakoteż urządzenia zdrowotne a w szczególności pod względem wody do picia, stosunków czystości i wyżywienia, usuwania nieczystości, wychodków i środków do udzielania pierwszej pomocy.

Chociażby nie zachodziło podejrzenie cholery, usunąć należy niezwłocznie uchybienia zdrowotne celem przywrócenia na statku przepisanego stanu zdrowotnego. Wodę zbierającą się we wnętrzu statku odwietrzyć należy mlekiem wapiennem na każdym statku rewidowanym, jeżeli ta woda zbiorcza w skutek odwietrzenia na poprzedniej stacyi rewizyjnej dokonanej nie oddziaływała silnie alkalicznie, co się

objawia przez zblękitnienie pasku papieru odczynnikowego czerwonego zanurzonego w wodzie zbiorczej. Jeżeli oddziaływanie jest już tylko słabe lub wcale się nie objawia, trzeba znowu dodać mleka wapiennego i gruntownie wymieszać, póki nie nastąpi silne alkaliczne oddziaływanie.

Po wykonaniu rewizyi i zastosowaniu środków zdrowotnych w pierwszej stacyi rewizyjnej pogranicznej, do której statek zawinie, otrzyma szyper statku świadectwo rewizyi „/“, w którym zapisać należy nazwę, numer, właściciela, szypra statku, jego pochodzenie i miejsce przeznaczenia, ilość jego załogi, (majtków, służby) i pasażerów, dzień i godzinę rewizyi, wynik rewizyi, tudzież środki zarządzone i wykonane a w uwadze szczegóły ważne pod względem policyjno-zdrowotnym, jakich dowiedziano się co do poprzedniej podróży statku.

Zapisek powinien być potwierdzony podpisem rewidującego.

W tem świadectwie rewizyi winien szyper statku notować dokładnie w ciągu dalszej podróży na każdej stacyi wszelkie zmiany w składzie osobowym, to jest przybytek i ubytek, jakoteż wydarzenia zdrowotne i pokazać je ma na najbliższej stacyi rewizyjnej, gdzie będzie sprawdzone, mianowicie pod względem zgodności liczby osób znajdujących się na statku z liczbą wykazaną na ostatniej rewizyi, na podstawie zanotowanych zmian i dopisany zostanie wynik ponownej rewizyi, jeżeli statek nie przechodzi koło drugiej stacyi rewizyjnej już tego samego dnia. W przypadku tym, jeżeli niema szczególnych powodów do podejrzenia, nie odbywa się ponowna rewizya i przełożony stacyi do rewizyi statków potwierdza tylko w świadectwie rewizyi czas przejazdu.

Statki, które tego samego dnia były już rewidowane, winny za przybyciem do nowej stacyi rewizyjnej, koło której chcą tylko przepłynąć, wywiesić białą banderę i mają być bezzwłocznie wyeksdyowane.

Z wyjątkiem tego przypadku Władza administracyjna krajowa zezwolić może na ułatwienia tylko na rzecz takich statków, które służą wyłącznie do regularnego obrotu miejscowego pod porę niepodjezranego.

Postępowanie w razie podejrzenia o cholere.

§. 7.

Statki, przybywające z podejzranymi o cholere chorymi lub umarłymi, albo na którychby takowych przy rewizyi znaleziono, przybić mają do lądu w przystani do tego wyznaczonej, odosobnionej, która oznaczona być ma tablicą z odpowiednim napisem i chorągwią żółtą. Następnie komisya (§. 6, ustęp 1)

Obacz załączkę.

wykonać ma oprócz czynności urzędowych w §. 6 przepisanych, następujące policyjno-zdrowotne:

1. Wysadzenie pasażerów zdrowych, którzy z chorymi nie mieli styczności i tymczasowe ustronnie ich umieszczenie.

2. Wysadzenie pasażerów podejrzanych, którzy byli w styczności z chorymi i odosobnione ich umieszczenie.

3. Wysadzenie chorych i umarłych i odosobniony transport tychże do szpitalu odosobnionego.

4. Oddzielne wyładowanie rzeczy podróжных nie podejrzanych w żadnym względzie o zanieczyszczenie wydzielinami cholerycznymi.

5. Zapakowanie rzeczy parą odwieźrać się mających w wory nasycone roztworem odwieźrzającym, poczem następuje odosobnione przeniesienie tychże do desinfekcji.

6. Rewizya policyjno-zdrowotna pasażerów nie podejrzanych i ich pakunku, który według okoliczności poddać należy odwieźrzeniu; zarządzenie dalszej 5-dniowej policyjno-zdrowotnej obserwacji odjeżdżających nie podejrzanych.

7. Zatrzymanie i ponawiana rewizya lekarska podejrzanych na ląd wysadzonych, według okoliczności odwieźrzenie ich pakunku.

8. Gruntowne odwieźrzenie wszystkich podejrzanych o zachwycenie zarazy przedmiotów na statku, lokalu odosobnionego, wychodków, przedmiotów, które mogły być wystawione na podejrzane zanieczyszczenie itp., przyczem unikać należy zanieczyszczenia wody rzecznej, odwieźrzenie wody zbiorczej na statku mlekiem wapiennem, tak żeby we wszystkich miejscach silnie alkalicznie oddziaływała, dodatkowe czyszczenie, wietrzenie, przeszkodzenie używaniu przez dni 7.

Dopiero po upływie tych 7 dni, jeżeli w ciągu tego okresu nie zdarzył się na statku przypadek zasłabnięcia i jeżeli podejrzenie, gdyby powstało, zostało uchylone, świadectwo rewizyi, które od statku podejrzanego za przybyciem onegoż natychmiast odebrać należy, ma być onemuż oddane, a jeżeliby statek dotychczas świadectwa takiego nie miał, zostanie mu wystawione.

Z osobami należącymi do załogi statku, chorem, podejrzanymi, jakoteż wysiadającymi na ląd nie podejrzanimi, jeżeli podczas pobytu statku w stacyi rewizyjnej, nie miały z nim żadnych dalszych stosunków, postępować należy tak samo jak to przepisane jest co do pasażerów.

Osoby należące do załogi statku, które na nim dalej pełnią usługi i są pomieszczone, powinny być na nim oddane pod nadzór lekarski, ich stan zdrowia ma być codziennie przez lekarza badany, nie

wolno im znosić się bez nadzoru z osobami z lądu i swobodę odzyskać mają dopiero wtedy, gdy od wykonania odwieźrzenia na statku upływie pięć dni bez podejranej zmiany w stanie ich zdrowia.

Pod względem diagnostycznego stwierdzenia podejrzanych przypadków zasłabnięcia i śmierci zapomocą bakterjologii, przesyłania przepisanych doniesień i sprawozdań, poszukiwania źródła zarazy, pod względem czynności urzędowych z tego wynikających i najściślejszego przestrzegania wszelkich urządzeń policyjno-zdrowotnych i higienicznych obowiązują przepisy powszechne.

Obwieszczenie.

§. 8.

Otwarcie i zamknięcie stacyj do lądowania, do wysadzania chorych i do rewizyi statków ma być publicznie obwieszczane.

Postanowienia karne.

§. 9.

Wykroczenia przeciw rozporządzeniu niniejszemu, o ile nie podlegają ustawie karnej powszechnej, karane będą według rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. września 1857, Dz. u. p. Nr. 198.

Stosowanie w razie wybuchu cholery w krajach tutejszych.

§. 10.

W razie wybuchu cholery w jednym z powiatów administracyjnych w obszarze, na którym rozporządzenie niniejsze obowiązuje, nad rzeką spławną położonym, postanowienia niniejszego rozporządzenia ministeryalnego mogą być odpowiednio stosowane.

Termin wejścia w wykonanie.

§. 11.

Niniejsze rozporządzenie ministeryalne wchodzi w wykonanie od dnia ogłoszenia.

Postanowienia szczegółowe potrzebne do wykonania zasad w rozporządzeniu niniejszem podanych na pewnych rzekach spławnych lub częściach rzek wydadzą odnośnie Władze administracyjne krajowe i ogłoszą takowe w Dziennikach ustaw i rozporządzeń krajowych. Oznaczenie czasu rozpoczęcia się i trwania przerweczonego nadzoru nad obrotem statków na rzekach spławnych zastrzega się Władzom administracyjnym krajowym.

Taaffe r. w.

Załączka.

Świadcstwo rewizyi.

S t a t k u	Nazwa:
	N ^o :
	Właściciel (przedsiębiorstwo):
	Szyper:
	Pochodzenie:
	Miejsce przeznaczenia:

